

Πρωτ. Νεκτάριος Κάνιας: Ο ναρκισσιστής έχει πάντα ένα κενό μέσα του

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Πολυμέσα - Multimedia](#)

Η Εκκλησία μιλάει για ρεαλιστική αυτοεκτίμηση, που δεν είναι τίποτε άλλο από την ταπείνωση. Να αντιληφθεί ρεαλιστικά ο άνθρωπος αυτό που είναι, να το αποδεχτεί και να το αγκαλιάσει. Να αγκαλιάσει τον αδύναμο εαυτό του, που πρώτος τον έχει αγκαλιάσει ο Θεός.

Στο «Ενοριακό Αρχονταρίκι» του Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς και στο πλαίσιο του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...», την Δευτέρα 12 Οκτωβρίου, ο κ Ηλίας Λιαμής, Δρ. Θεολογίας - Μουσικολόγος - Συγγραφέας, φιλοξένησε στο Πνευματικό Κέντρο του Ναού, τον Πρωτοπρεσβύτερο π. Νεκτάριο Κάνια, Υπεύθυνο της Σχολής Γονέων της Ιεράς Μητροπόλεως Ρόδου, σε μια συζήτηση με θέμα: «Ο ρόλος των γονέων στην ανάπτυξη της υγιούς και της ναρκισσιστικής αγάπης».

Η ομιλία, πραγματοποιήθηκε χωρίς την συμμετοχή του κοινού και μεταδόθηκε ζωντανά από το διαδίκτυο, μέσα από το κανάλι του «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...» στο YouTube.

Με αφορμή πρόσφατη μεταπτυχιακή εργασία που έχει εκπονήσει ο π. Νεκτάριος, πάνω στο θέμα της συζήτησης, ανέφερε καταρχήν ότι όλα τα θέματα είναι πνευματικά και κακώς τα χωρίζουμε σε σωματικά και ψυχικά. Ο Χριστός έγινε άνθρωπος, προσέλαβε την ανθρώπινη φύση, που σημαίνει ψυχή και σώμα.

Κι όταν αναφερόμαστε στην ψυχολογία, είναι γιατί τα πνευματικά, επηρεάζουν την ψυχολογία και τις αποφάσεις των ανθρώπων, τις πράξεις, την καθημερινότητα

τους.

«Ο καθένας μέσα στην Εκκλησία, ζει την μετάνοια, δηλαδή προσπαθεί να δει αλλαγή στη ζωή του, αλλαγή νοοτροπίας. Ο χαρακτήρας χτίζεται τα πρώτα χρόνια τα ζωής του ανθρώπου. Όμως ο τρόπος που βλέπει τον εαυτό του, τον Θεό και τους άλλους, αλλάζει συνεχώς κι αυτό είναι ευλογία.

Γι' αυτό και χρησιμοποιούμε την ψυχολογία, για να μας δώσει να καταλάβουμε κάποια πράγματα, όπως οι Πατέρες χρησιμοποιούσαν την φιλοσοφία της εποχής εκείνης, γιατί ήταν η γλώσσα που καταλάβαινε ο πολύς κόσμος.»

Μας ενδιαφέρει σαν Εκκλησία, να μιλήσουμε στην γλώσσα των ανθρώπων, συνέχισε, και φαίνεται ότι ο κόσμος ενδιαφέρεται να γνωρίσει τον εαυτό του. Η Εκκλησία μιλάει γι' αυτό χρόνια. Θέλουμε να μετανοήσουμε, όχι για να γίνουμε καλύτεροι

Ένα από τα χαρακτηριστικά του ναρκισσισμού είναι η ανάγκη να είναι κανείς τέλειος, να έχει μία τέλεια εικόνα, έναν ψευδή εαυτό. Η βάση του ναρκισσισμού είναι η έλλειψη σημαντικότητας και αξίας. Ο νάρκισσος θέλει τις σχέσεις, για επιβεβαιωθεί, να επιβεβαιώσει την αξία και την εικόνα του.

Ο άνθρωπος, παρατήρησε ο π. Νεκτάριος, ξεκινάει τη ζωή, ήδη από την αρχή της συλλήψεως του, στην μήτρα της μητέρας του. Εκεί αρχίζει και λαμβάνει μηνύματα και το πρώτο μήνυμα που θέλει να λάβει, είναι μία ειρήνη, μία συναίσθηση ασφάλειας.

Τα πρώτα ερωτήματα του ανθρώπου, είναι εάν τον θέλει αυτός ο κόσμος, εάν τον αποδέχεται και εάν έχει μία θέση για εκείνον. Εάν έχει να του δώσει ένα νόημα να ζήσει, να εξελιχθεί.

«Το παιδί καταρχήν θέλει μια σωματική ανταπόκριση στις βασικές του ανάγκες. Το φαγητό του, τον ύπνο του, τα ρούχα του. Εάν δεν λάβει αυτήν την ανταπόκριση, το παιδί αρχίζει και νιώθει ανασφάλεια, ότι έρχεται σε ένα κόσμο που δεν τον δέχονται, δεν τον θέλουν και δεν τον εκτιμούν.

Το βρέφος δεν εννοεί ότι υπάρχει κάποιος άλλος διαφορετικός απέναντι του, θεωρεί ότι όλα έρχονται αυτόματα και έτσι πρέπει να γίνεται. Είναι μία κατάσταση στην οποία δεν μοιράζεται με κανέναν τίποτα και τα παίρνει όλα.»

Γι' αυτό και πολλές φορές, όταν ένας άνθρωπος προχωρήσει στη ζωή και γυρνάει πάλι στον πρωτογενή ναρκισσισμό, νομίζει ότι όλοι του τα χρωστάνε όλα.

Οι πρώτες απογοητεύσεις του παιδιού, σημείωσε, είναι ότι δεν είναι όλοι

αυτονόητα διαθέσιμοι για εκείνο ανά πάσα στιγμή, ότι υπάρχει κάποιος άλλος με ένα άλλο «θέλω» και άλλες επιθυμίες, που δεν είναι υποχρεωμένος να του κάνει τα χατίρια, ότι δεν υποκύπτουν όλοι σε ότι θέλει και όποτε το θέλει.

Το ντροπαλό παιδί, το κακομαθημένο και το ταλαντούχο, αποτελούν το κατάλληλο έδαφος για να αναπτυχθεί ένας ενήλικας ναρκισσιστής.

Στην θεολογική γλώσσα, εξήγησε ο π. Νεκτάριος, ο όρος ναρκισσισμός, είναι ο όρος κενοδοξία. Όπως ένας γονιός θρησκευόμενος, που θέλει το παιδί του, να είναι ένα καλό παιδί, να πηγαίνει στην Εκκλησία, να φαίνεται στους ανθρώπους ότι εκτελεί τις εντολές του Θεού, αλλά όλα αυτά δεν τα θέλει γιατί αγαπάει το παιδί του και θέλει να το συνδέσει με τον Θεό, αλλά για να τροφοδοτήσει τη δική του εικόνα.

Ο ναρκισσιστής έχει πάντα ένα κενό μέσα του. Το ντροπαλό παιδί δεν αναγνωρίζει τα συναισθήματα του. Όταν ο γονιός φοβάται να πει «μην» και «όχι», δεν έχει αναλάβει σωστά τον ρόλο του. Όταν το παιδί αντιλαμβάνεται ότι φοβάται ο γονιός να βάλει τα όρια, τότε τρέμει, νιώθει τεράστια ανασφάλεια.

«Όταν οι γονείς δεν ανταποκριθούν σωματικά και συναισθηματικά, το παιδί για να επιβιώσει, τα βάζει όλα μέσα σε έναν κόσμο ψευδαισθήσεων, σε έναν φαντασιακό κόσμο, εξελίσσει έναν υβριδικό εαυτό στην διάνοια, ένα εαυτό όπως τον θέλει. Ο ψευδής εαυτός παίρνει όλη την ενέργεια, τα συναισθήματα, τις επιθυμίες για να φτιάξει την εικόνα που έχει μέσα του, στην διάνοια του.»

Το κακομαθημένο παιδί, συνέχισε, έχει μεγαλώσει σε μια οικογένεια που δεν έχει βάλει κανόνες, δεν έχει διακριτούς ρόλους. Το παιδί αυτό έχει μόνο δικαιώματα, είναι μεγαλωμένο σαν πρίγκηπας.

Το παιδί αυτό, στη βάση του, δεν ζει καλά. Το ξέρει ότι αυτή η κατάσταση είναι ψεύτικη. Δεν θα είναι ποτέ ευχαριστημένο και δεν θα πει ένα ευχαριστώ.

Το ταλαντούχο παιδί, από την άλλη, είναι χαρισματικό, έχει επιτυχίες και οι γονείς του, του δίνουν συγχαρητήρια για αυτά που πέτυχε. Μπορεί οι γονείς να φτάσουν στο σημείο να το επιδοκιμάσουν, ακόμα κι όταν κάνει παραβατικές συμπεριφορές.

Το παιδί ξέρει μέσα του, ότι κι αυτό είναι ψεύτικο. Δεν το επαινείς, δεν το ενθαρρύνεις γι' αυτό που είναι, αλλά γι' αυτό που δείχνει, για το ταλέντο του.

Αναφερόμενος στο πολύ διαδεδομένο φαινόμενο της αυτοφωτογράφισης (selfie), σημείωσε πως ζούμε μία πανδημία ναρκισσισμού. Παντού υπάρχει αυτό και συνεχώς θα αυξάνεται, γιατί το διαδίκτυο ενισχύει την εικόνα, την φαντασίωση,

δείχνει ο καθένας την εικόνα που θέλει και τα αισθήματα που θέλει.

Το διαδίκτυο είναι ένας διάδρομος, που μπορεί ο ναρκισσιστής να εκφραστεί. Όσο περισσότερο αποπροσωποποιούνται οι σχέσεις, τόσο περισσότερο ενισχύεται η εικόνα.

Όταν μιλάμε για χαμηλή αυτοεκτίμηση, τόνισε, απαντώντας στο ερώτημα για τον ρόλο της Εκκλησίας στην θεραπεία του ναρκισσισμού, δεν αναφερόμαστε στην ταπείνωση, αλλά σε μία λανθασμένη εκτίμηση του εαυτού.

«Αυτό που προτείνει η Εκκλησία, για να έρθουμε σε επαφή με τον εαυτό μας, είναι να αρχίσουμε να χτίζουμε σχέσεις από ένα σημείο μηδέν, δηλαδή να αποδεχτούμε πλήρως αυτό που είμαστε.

Η Εκκλησία μιλάει για ρεαλιστική αυτοεκτίμηση, που δεν είναι τίποτε άλλο από την ταπείνωση. Να αντιληφθεί ρεαλιστικά ο άνθρωπος αυτό που είναι, να το αποδεχτεί και να το αγκαλιάσει. Να αγκαλιάσει τον αδύναμο εαυτό του, που πρώτος τον έχει αγκαλιάσει ο Θεός.»

Εάν ένας άνθρωπος αντιληφθεί τον Θεό, χωρίς να τον ορίζει, και αρχίζει μία σχέση μαζί Του και να του ανοίγεται περισσότερο, γιατί βλέπει ότι ο Θεός τον αποδέχεται, από εκεί και πέρα ξεκινάει να αγαπάει τον εαυτό του, με έναν σωστό τρόπο.

Η θεραπεία ξεκινάει από την ώρα που ο άνθρωπος θα αναλάβει την ευθύνη του εαυτού του και δεν θα επιρρίπτει συνέχεια την ευθύνη στους άλλους.

Και ειδικά για τον ρόλο της Ενορίας, είπε ο π. Νεκτάριος κλείνοντας την συζήτηση:

«Οι Ιερείς στις Ενορίες, είναι πατέρες; Νοιάζονται πραγματικά για τους ανθρώπους, να έρθουν σε επαφή με τα συναισθήματα τους;

Στις εντολές του Θεού βρίσκεται η λύση όλων των προβλημάτων του ανθρώπου. Γιατί φανερώνουν την πατρικότητα του Θεού Πατέρα και όχι έναν Θεό σαδιστή.

Η Ενορία για να μπορέσει να λειτουργήσει θεραπευτικά, πρέπει να λειτουργήσει μέσα από προσωπικές σχέσεις και σε ένα κλίμα ζεστασιάς και οικογένειας.»

Του Σταμάτη Μιχαλακόπουλου / Ι. Ν. Ευαγγελιστρίας Πειραιώς

Την συζήτηση μπορείτε να παρακολουθήσετε εδώ: